

V – KRANTEN MET FOTO DOLLE MINA

Foto's van de poserende Dolle Mina's tijdens het gynaecologen congres werden op 16 maart 1970 in ieder geval gepubliceerd in onderstaande kranten.

- Algemeen Handelsblad, pagina 3
- Arnhemse Courant, voorpagina
- Dagblad van Noord-Limburg, pagina 3
- De Gelderlander, pagina onbekend
- De Volkskrant, voorpagina
- Haagsche Courant, pagina 7
- Het Centrum, pagina 7
- Het Vaderland, pagina 3
- Het Vrije Volk, pagina 3
- Leeuwarder Courant, pagina 3
- Nieuwsblad van het Noorden, voorpagina
- NRC, pagina 5
- Tubantia, voorpagina
- Utrechts Nieuwsblad, voorpagina

BRONNEN & LITERATUUR

INTERVIEWS

- Boxtel, Carla van (Utrecht, 22 juni 2010)
- Dalhuisen, Leo (Warmond, 18 mei 2010)
- Geugten, Tom van der (Tilburg, 9 juni 2010)
- Getrouw, Esther (Amsterdam, 1 juni 2010)
- Geelen, Rutger van (Amsterdam, 26 september 2007)
- Hagen, Piet (Badhoevedorp, 22 september 2010)
- Herschel, Jaap (Telefonisch 5 maart 2010)
- Hooff, Anton van (Nijmegen, 11 oktober 2010)
- Kalkwiek, Klaas (Amsterdam, 8 juli 2010)
- Lavieren, Jos van (Nijmegen, 25 juni 2010)
- Müller, Els (Telefonisch 18 februari 2008; Groningen, 16 juni 2010)
- Oostrom, Frits van (Amsterdam, 16 april 2008)
- Schrover, Wieke ('s Hertogenbosch, 2 juli 2010)
- Slings, Hubert (Den Haag, 5 februari 2008; Den Haag, 22 oktober 2008)
- Ulrich, Hans (Oegstgeest, 30 juni 2010)
- Vercauteren, Frans (Waalwijk, 2 juli 2010)
- Wilschut, Arie (Amsterdam, 11 juni 2010)
- Zeumeren, Arjan van (Amsterdam, 19 maart 2010)

DOCUMENTAIRES, FILMS & TV-PROGRAMMA'S

Andere Tijden. De mannen achter Dolle Mina. Uitgezonden op 18 maart 2010.
<http://www.publiekeomroep.nl/artikelen/de-mannen-achter-dolle-mina>

Brandpunt, uitgezonden op 24 januari 1970.

Dolle Mina. Lef om luidruchtig te veranderen, Aletta – Instituut voor Vrouwengeschiedenis, 2010.

EenVandaag uitgezonden 1 mei 2012. http://www.eenvandaag.nl/binnenland/40290/fortuyn_weggemoffeld_in_geschiedenisonderwijs

Looking for an icon, Pool, Hans en Maaïke Krijgsman, 2005.

Nynke. Een liefdesgeschiedenis, Peter Verhoeff, 2001.

NRCV - De Tijd staat even stil. Uitgezonden op 3 mei 1994.
<http://www.academia.nl/asset/embed/1398991>

Ot en hoe zat het nou met Sien? Uitgezonden op 27 februari 1980.
<http://www.geschiedenis24.nl/speler.program.7052293.html>

OVT. Het spoort terug: Dolle Mina. Deel 1 Uitgezonden op 24 oktober 2010. Deel 2 uitgezonden op 7 november 2010.
<http://www.geschiedenis24.nl/ovt/afleveringen/2010/Ovt-24-10-2010/Het-Spoort-terug-Dolle-Mina-deel-1.html>
<http://www.geschiedenis24.nl/ovt/afleveringen/2010/Ovt-07-11-2010/Het-Spoort-terug-Dolle-Mina-deel-2.html>

TIJDSCHRIFTEN & KRANTEN

- *Algemeen Handelsblad*, 26 januari 1970
- *Algemeen Handelsblad*, 16 maart 1970, pagina 3.
- *Algemeen Handelsblad*, 6 april 1970.
- *Arnhemse Courant*, 16 maart 1970, pagina 1.
- *Dagblad van Noord-Limburg*, 16 maart 1970, pagina 3.
- *de Gelderlander*, 16 maart 1970.
- *de Gelderlander*, 23 maart 1970, pagina 2.
- *De Notenkraker*, 17 september 1912, pagina 5.
- *De Notenkraker*, 23 september 1916, pagina 6.
- *de Telegraaf*, 16 maart 1970.
- *de Volkskrant*, 16 maart 1970, pagina 1.
- *de Volkskrant*, 8 maart 2003, Volkskrant Magazine, pagina's 8 - 9.
- *de Volkskrant*, 4 april 2009, Kennis, pagina 5.
- *Elsevier*, 10 januari 1970.
- *Elsevier*, 2 januari 2010, pagina 15.
- *Haagsche Courant*, 16 maart 1970, pagina 7.
- *Haagse Post*, 1 mei 1976.
- *Haagsche Volk*, 13 mei 1930.
- *Het Centrum*, 16 maart 1970, pagina 7.
- *Het Jonge Volk*, 23 mei 1930.
- *Het Leven*, 26 september 1911, pagina 1239.
- *Het Leven*, 24 september 1912, pagina 1246.
- *Het Leven*, 10 juni 1913, pagina 753.
- *Het Leven*, 26 september 1916, pagina 1267.
- *Het Leven*, 19 november 1918, pagina 2337.

- *Het Leven*, 26 november 1918, pagina 2339.
- *Het Parool*, 16 maart 1970, pagina 7.
- *Het Vaderland*, 13 mei 1930.
- *Het Vaderland*, 16 maart 1970, pagina 3.
- *Het Vrije Volk*, 16 maart 1970, pagina 3.
- *Het Volk*, 13 mei 1930.
- *It Heitelan. Algemiens Frysk Wykbled*, 18 april 1925, pagina 187.
- *Katholieke Illustratie*, nummer 9 1918, pagina 107.
- *Leeuwarder Courant*, 16 maart 1970, pagina 3.
- *Nieuwsblad van het Noorden*, 16 maart 1970, pagina 1.
- *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 16 maart 1970, pagina 5.
- *Opzij*, 12 december 2007, pagina 22.
- *Panorama*, 27 november 1918, pagina's 1-10.
- *Panorama*, 20 september 196, pagina 7.
- *Paraat – Orgaan van de Partij van de Arbeid*, 7 mei 1960.
- *Staatscourant 196*, 28 mei 2010 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2010-196.html>.
- *Tilburgsche Courant*, 14 mei 1930
- *Trouw*, 15 november 2005
- *Tubantia*, 16 maart 1970, pagina 1.
- *Utrechtsch Nieuwsblad*, 16 maart 1970, pagina 1.
- *Varagids*, 13 – 19 maart 2010, pagina 11.
- *Voorwaarts*, 13 mei 1930.

ARCHIVARIA

Collectie Dolle Mina 1968 - 1981, Aletta E-Quality – kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis Instituut voor Vrouwengeschiedenis, Amsterdam

- <http://www.aletta.nu/aletta/Eadpdf?id=IIAV00000047>
- Map 3 - Circulaires en pamfletten. 1970-1976.
- Map 15 - Stukken betreffende het tienjarig bestaan en betreffende de voorbereiding van het Dolle Minaboek. 1978 - 1981.
- Map 18 - Circulaires, pamfletten, Ansichtkaarten Baas in eigen Buik (Feministische uitgeverij Sara), correspondentie en andere stukken betreffende acties. 1970 - 1971, [1976], 1978.
- Mappen 63 - 64 Knipsels betreffende Dolle Mina 1970 - 1975.

ANP Radio Bulletins, 14 maart 1970, 13.00 uur berichtnummer 16 en 66

- <http://services.kb.nl/imagecache/PRcijG3hegfloThBzeV7EKfka%3D.jpg>
- http://resources51.kb.nl/anp/data/1970/1970_03/jpeg/anp_1970-03-14_66_access.jpg.

Commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon, Den Haag

- Toespraak installatie commissie door Frits van Oostrom, 31 augustus 2005
- Notulen vergadering commissie 9 november 2005
- Notulen vergadering commissie 24 november 2005
- Notitie wandkaart 6 april 2006
- Notulen vergadering commissie 12 april 2006
- Briefing vormgever 18 mei 2006
- Notulen vergadering 26 juni 2006
- Notulen vergadering 25 april 2007
- Verslag onderzoek wandkaart 2007

Archief Pieter Jelles Troelstra, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam

- <http://hdl.handle.net/10622/ARCH01482>
- G. Kranten en Krantenknipsels 840 – 947.

Collectie Ankersmit, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam

- <http://hdl.handle.net/10622/045A79A2-DEFF-4C5C-BE57-4CA7BB9507EBBG A17/400>

WEBSITES

ALLE VOOR HET LAATST BEZOCHT OP 1 NOVEMBER 2012

Aletta E-Quality – kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis
http://www.aletta.nu/aletta/content/142020/dolle_mina_tijdbalk

Alternatief Kostuum http://www.alternatiefkostuum.nl/feest/70s_gal07.php#.UOshOOT8Kqg

Angry <http://www.a-n-g-r-y.nl/tijdlijn/>

ANP Archief <http://www.anp-archief.nl/page/243182/nl> en <http://www.anp-archief.nl/page/45295/nl>

Bijbel en Cultuur <http://www.bijbelencultuur.nl>

Boomerang <http://www.boomerang.nl/kaarten/slingshg/entoennu---de-canon-van-nederland/>

Gemeentearchief Amsterdam, aardappeloproer http://stadsarchief.amsterdam.nl/presentaties/amsterdamse_schatten/oproer/aardappeloproer/index.nl.html

CBS <http://www.cbsnews.com/blogs/2009/06/23/world/worldwatch/entry5106343.shtml>

Center for Historical Culture Mastertheses <http://www.eshcc.eur.nl/english/chc/mastertheses>

Communicatie Online <http://www.communicatieonline.nl/nieuws/bericht/ontwapenend-psp-beste-verkiezingsaffiche/>

Entoen.nu

- <http://www.entoen.nu>
- <http://www.entoen.nu/over>
- <http://www.entoen.nu/actueel>
- <http://www.entoen.nu/webwinkel.aspx>
- <http://www.entoen.nu/actueel/andere-canons>
- <http://www.entoen.nu/actueel/canon-varianten>
- <http://www.entoen.nu/actueel/nieuwe-afbeeldingen>
- <http://www.entoen.nu/canon?extra=vensterplaten>
- <http://www.entoen.nu/crisisjaren/beeld-en-geluid/stempellokaal-#beeld>
- <http://www.entoen.nu/crisisjaren/beeld-en-geluid/colijn-houdt-een-toespraak#beeld>
- [http://www.entoen.nu/alettajacobs/beeld-en-geluid/canonclip-aletta-jacobs-\(groep-7-en-8\)#beeld](http://www.entoen.nu/alettajacobs/beeld-en-geluid/canonclip-aletta-jacobs-(groep-7-en-8)#beeld)
- [http://www.entoen.nu/indonesie/beeld-en-geluid/canonclip-indonesi%C3%AB-\(groep-7-en-8\)#beeld](http://www.entoen.nu/indonesie/beeld-en-geluid/canonclip-indonesi%C3%AB-(groep-7-en-8)#beeld)
- [http://www.entoen.nu/alettajacobs/beeld-en-geluid/canonclip-aletta-jacobs-\(groep-7-en-8\)#beeld](http://www.entoen.nu/alettajacobs/beeld-en-geluid/canonclip-aletta-jacobs-(groep-7-en-8)#beeld)
- <http://www.entoen.nu/actueel/de-canon-niet-als-probleem-maar-als-kans>
- <http://www.entoen.nu/actueel/de-canon-in-de-kerndoelen>
- <http://www.entoen.nu/actueel/nieuw-op-entoennu-vensterplaten-en-vensterlessen>

Fotostation Pro <http://www.fotoware.com/en/Products/FotoStation/Overview/>

Geschiedenislessen.nl http://geschiedenislessen.nl/vmbo3/mod5/start.php?start_from=10&ucat=&archive=&subaction=&id=&

Groenlinks <http://2012.groenlinks.nl/2012/08/23/psp-poster-verwijderd-van-facebook>

Haagse Kunstkring. Document van een plek <http://www.haagsekunstkringdocumentvaneenplek.nl/HKK%20echte%20vader%20van%20het%20affiche.htm>

Historisch Didactische Collectie <http://www.eshcc.eur.nl/english/chc/hdc>

Iconclass <http://www.iconclass.nl/about-iconclass/history-of-iconclass>

IISG, Volkstribuun <http://www.iisg.nl/troelstra/volkstribuun.php>

IISG, Revolutionair <http://www.iisg.nl/troelstra/revolutionair.php>

Indymedia

- <http://indymedia.nl/nl/2007/12/48934.shtml>
- <http://indymedia.nl/en/2005/12/32908.shtml>

Innl.nl <http://www.innl.nl/page/7995>.

International Association for Research on Textbooks and Educational Media
<http://www.iartem.no/>

Internationale Gesellschaft für historische und systematische Schulbuchforschung
<http://www.philso.uni-augsburg.de/lehrstuehle/paedagogik/paed1/Schulbuchforschung1/>

IPTC www.iptc.org

Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling SLO <http://www.slo.nl/voortgezet/tweedefase/vakken/geschiedenis/advies>

NRC.Next <http://www.nrcnext.nl/blog/2009/06/22/neda-personificatie-van-de-iraanse-protesten-2/>

Literatuurgeschiedenis <http://www.literatuurgeschiedenis.nl>

PDN Pulse <http://www.pdnpulse.com/2009/06/neda-video.html>

PDN Online http://www.pdnonline.com/pdn/content_display/photo-news/legal-news/e3i55545185203bc0b1a6ba100f99a17708

Photoq.nl <http://www.photoq.nl/articles/nieuws/actueel/2009/07/16/gevecht-om-foto-obama/>

Posterpage <http://www.posterpage.ch/exhib/ex216oba/ex216oba.htm>

Poynter <http://www.poynter.org/column.asp?id=101&aid=165524>

Rode Canon, <http://www.wbs.nl/rodecanon>

Schulbuchforschung. Methoden und Analyse – Literatur im Bestand der Bibliothek des Georg-Eckert-Instituts http://www.gei.de/fileadmin/bilder/pdf/Bibliothek/Literaturlisten/Literaturliste_Schulbuchforschung_2011.pdf

SLO <http://www.slo.nl/voortgezet/tweedefase/vakken/geschiedenis/advies/>

Time Magazine http://www.time.com/time/photogallery/0,29307,1906549_1901786,00.html

Wikipedia, Geschiedenis van Nederland http://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Nederland

Wikipedia, Vergissing van Troelstra http://nl.wikipedia.org/wiki/Vergissing_van_Troelstra

YouTube http://www.youtube.com/watch?v=q_EOzZ9iaJQ

LITERATUUR

- Aasman, Susan, Hard times come again no more. De verbeelding van de hedendaagse crisis en het culturele geheugen op internet', *Groniek* 187 (2010) 171-187.
- Akkerman, Tjitske, Siep Stuurman en Paul Pennings, *De Zondige Riviera van het katholicisme. Een lokale studie over feminisme en ontzuiling, 1950-1975* (Amsterdam 1985).
- Altena, Margaretha M. A., *Visuele strategieën. Foto's en films van fabrieksarbeiders in Nederland (1890-1919)* (Amsterdam 2003).
- Andén-Papadopoulos, K., 'The Picture of the Year and its View of the World', in K. Becker, J. Ekecrantz en T. Olsson (eds.), *Picturing Politics. Visual and Textual Formations of Modernity in the Swedish Press* (Stockholm 2000) 196-219.
- Ankersmit, Frank, *De sublieme historische ervaring* (Groningen 2007).
- Apple, Michael, W. en Linda K. Christian-Smith, *The politics of the textbook* (New York 1991).
- Asser, Saskia en Liesbeth Ruitenbergh, *De keizer in beeld. Wilhelm II en de fotografie als PR-instrument* (Zaltbommel 2002).
- Assmann, Aleida, 'Re-framing memory. Between individual and collective forms of constructing the past', in Karin Tilmans, Frank van Vree en Jay Winter (eds.), *Performing the Past. History, Memory, Identity* (Amsterdam 2010) 35-50.
- Assmann, Aleida en Corinna Assmann, 'Neda - The Career of a Global Icon', in Aleida Assmann en Sebastian Conrad (eds.), *Memory in a global age. Discourses, practices and trajectories* (New York 2010) 225-242.
- Baert, Barbara, Ann-Sophie Lehmann en Jenke Van Den Akkerveken, *New perspectives in iconology. Visual studies and anthropology* (Brussel 2011).
- Baets, Antoon de, *Beeldvorming over niet-westerse culturen. De invloed van het geschiedenisboek op de publieke opinie in Vlaanderen 1945-1984* (Gent 1988).
- Bakker, Mariska, Yvonne van Beek en Tessel Peperkamp, Dolle Mina. De mediëring van de Dolle Mina beweging, (Radboud Universiteit Nijmegen 2008).
- Bal, Mieke en Norman Bryson, 'Semiotics and Art History', *The Art Bulletin* 73 (1991) 173 - 210.
- Bal, Mieke, *Travelling concepts in the Humanities* (Toronto 2002).
- Bank, Jan en Piet de Rooy, 'Wat iedereen moet weten van de vaderlandse geschiedenis. Een canon van het Nederlandse verleden', *NRC Handelsblad*, 30 Oktober 2004.
- Bank, Jan T. M. e.a., *Kortweg Nederland. Wat iedereen wil weten over onze geschiedenis* (Wormer 2005).
- Barnhurst, Kevin G., en John C. Nerone, *The form of news. A history* (New York 2001).
- Barthes, Roland, *Mythologieën* (Amsterdam 1975).
- Barthes, Roland, 'The Photographic message', in R. Barthes en S. Heath (eds.), *Image, Music, Text* 1977) 17-19.
- Barthes, Roland, *La chambre claire. Note sur la photographie* (Paris 1980).
- Bauer, Snejanka e.a., *Die Ikone Marilyn Monroe. Katalog zur gleichnamigen Ausstellung anlässlich des 85. Geburtstages Marilyn Monroes* (Frankfurt 2010).
- Becker, Howard S., *Art worlds* (Berkeley 1982).
- Beening, André, *Tussen bewondering en verguizing. Duitsland in de Nederlandse schoolboeken, 1750-2000* (Amsterdam 2001).
- Beerekamp, Hans, 'Foto's vertellen nu het meeste over Iran', *NRC Handelsblad*, 23 juni 2009, 17.
- Bejczy, István, *Een kennismaking met de Nederlandse geschiedenis* (Bussum 2010).
- Beliën, H. M. en Monique van Hoogstraten, *De Nederlandse geschiedenis in een notendop* (Amsterdam 1998).
- Bell, P., 'Content Analysis of Visual Images', in Theo van Leeuwen en Carey Jewitt (eds.), *Handbook of Visual analysis* (Londen 2004) 10-34.
- Benson, Rodney D. en Erik Neveu, *Bourdieu and the journalistic field* (Cambridge 2005).
- Berg, Femke van der, De identiteit van een rebelse meid. De collectieve identiteit van de actiegroep Dolle Mina (Radboud Universiteit Nijmegen 1997).
- Berghe, Gie van den, *Kijken zonder zien. Omgaan met historische foto's* (Kalmthout 2011).
- Berkhout, K., 'Het Digitale Drama', *NRC Handelsblad*, 10 september 2011, Wetenschap 8-9.
- Berkum, Jenneke van, *Vrouwen in Beeld* (Erasmus Universiteit Rotterdam 2007).
- Besançon, Alain, *The forbidden image. An intellectual history of iconoclasm* (Chicago 2000).
- Beunders, H. J. G., "Weg met de Vlootwet!" De maritieme bewapeningspolitiek van het kabinet-Ruys de Beerenbrouck en het succesvolle verzet daartegen in 1923 (Bergen 1984).
- Beunders, H. J. G., 'Oorlogsfotografie. De duistere betekenis van beelden', in E.O.G. Haitsma Mulier, L. H. Maas en J. Vogel (eds.), *Het beeld in de spiegel. Historiografische verkenningen* (Hilversum 2000) 19-38.
- Beunders, H. J. G. en Martijn Kleppe, 'De man die de tanks stopte', *Trouw*, 30 mei 2009, 78.
- Beunders, H. J. G. en M. Kleppe, 'Wij zijn allen Neda. De instant-productie van eeuwige beelden', *Groene Amsterdammer* 17 (2010), 34 - 37.
- Beunders, H. J. G. e.a., *Pers & politie in Amsterdam* (Amsterdam 2010).
- Bevens, T., *Canon en kunstvakken. Vergelijkend onderzoek naar eindexamenopgaven muziek en beeldende kunsten in vier Europese landen* (Utrecht 2005).
- Bevens, T., 'Cultural education and the canon', *Poetics. Journal of Empirical Research in Culture, the Media and the Arts* 33 (2005) 388-416.
- Bijl, Paulus A. L., *Emerging memory. Photographs of colonial atrocity in Dutch cultural remembrance* (Universiteit Utrecht 2011).

Binnenkade, Alexandra, 'Neue Ansichten. Fotografien im Unterricht', in Kurt Degeller en Andres Kellerhals (eds.), *Bilder und Töne entziffern. Des Images et des sons à déchiffrer* (Baden 2009) 128 - 138.

Blazer, Mea, 'Wie haalt het haardotje uit de gootsteen', *Televizier*, verschijningsdatum onbekend, 27.

Blekendaal, Martijn, '35 jaar na Dolle Mina. 'Bent u ook een blanke slavin, en wilt u dat blijven?''', *Historisch Nieuwsblad* 10 (2004) 20 - 23.

Blokker, Jan, 'Allemaal zonde van de tijd', *NRC.next*, 5 juni 2009, 18.

Blokker, Jan A., J. A. Blokker en Bas Blokker, *Het vooroudergevoel. De vaderlandse geschiedenis* (Amsterdam 2005).

Blumer, Herbert, 'What is Wrong with Social Theory?', *American Sociological Review* 19 (1954) 3-10.

Bockma, Harmen, 'Onze geschiedenis is zo veel breder'. Nationaal Historisch Museum moet vooral ook een plek worden waar jongeren zich thuis voelen', *de Volkskrant*, 11 mei 2009, 3.

Bod, Rens, *De vergeten wetenschappen. Een geschiedenis van de humaniora* (Amsterdam 2010).

Bogers, Irma, 'Mannen opzij, vrouwen vooruit? De geschiedenis van Dolle Mina (1970-1980)', (Radboud Universiteit Nijmegen 1983).

Bolter, J. David en Richard Grusin, *Remediation. Understanding new media* (Cambridge 1999).

Bool, Flip H., *Fotografie in Nederland 1920 - 1940* ('s-Gravenhage 1979).

Boom, Stefan, 'Ik zie, wat jij niet ziet. Structuurbegrippen in geschiedenisexamens foto's vragen en bronnen', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland* (VGN) 45 (2005) 18-27.

Boorstein, Daniel J., *The image. A guide to pseudo-events in America* (New York 1964).

Bouma, Japke en Derk Walters, 'Inspiratiebron is iets anders dan verplichting. Kabinet gaf gehoor aan harde kritiek op canon van vijftig vensters op de vaderlandse geschiedenis', *NRC Handelsblad* 4 juni 2009, 2.

Bourdieu, Pierre, en Randal Johnson, *The field of cultural production. Essays on art and literature* (New York 1993).

Bourdieu, Pierre, *The rules of art. Genesis and structure of the literary field* (Stanford 1996).

Boxtel, Carla van en Maria Grever, 'Between disenchantment and high expectations. History education in the Netherlands, 1968-2008', in W. Hasberg en E. Erdmann (eds.), *Facing - Mapping - Bridging diversity. Foundation of a European Discourse on History Education* (Schwalbach 2011) 83 - 116.

Brennen, Bonnie en Hanno Hardt, *Picturing the past. Media, history and photography* (Urbana 1999).

Broder, A., 'A taxonomy of web searchers', *SIGIR Forum* 36 (2002) 3-10.

Broek, Jos van den, *Beeldtaal. Perspectieven voor makers en gebruikers* (Amsterdam 2010).

Broersma, C., 'De verbeelding van de Duitse geschiedenis in Nederlandse schoolboeken voor het vak geschiedenis 1968 - 1994 (Rijksuniversiteit Groningen 1999).

Broersma, Marcel, 'Vormgeving tussen woord en beeld. De visuele infrastructuur van Nederlandse dagbladen, 1900-2000', *Tijdschrift Voor Mediageschiedenis* 7 (2004) 5 - 32.

Broersma, Marcel, *Form and style in journalism. European newspapers and the presentation of news, 1880-2005* (Leuven 2007).

Brugman, Malaise en Gazendam, *A Web Based General Thesaurus Browser to Support Indexing of Television and Radio Programs* (Genua 2006).

Bruin, Ron de en Meereke Bosua, *Geschiedenis geven. Praktische vakdidactiek voor het basisonderwijs* (Assen 2009).

Buiting, Henny, *Richtingen- en partijstrijd in de SDAP. Het ontstaan van de Sociaal-Democratische Partij in Nederland (SDP)* (Amsterdam 1989).

Burke, Peter, *Eyewitnessing. The uses of images as historical evidence* (Londen 2001).

Buschman, Maarten, *Tussen revolutie en modernisme. Geschiedenis van het Nationaal Arbeids-Secretariaat in Nederland 1893-1907* (Den Haag 1993).

Butler, Judith, *Frames of war. When is life grievable?* (Londen 2009).

Byvanck, Valentijn, Erik Schilp en Lotte Kaatee, *Blauwdruk. Plannen, schetsen en geschiedenis van het Nationaal Historisch Museum (2008-2011)* (Amsterdam 2012).

Cameron, Heather en Anna Vermeiden, 'Heel Nederland kon hen zien. Televisie-uitzendingen en de beginjaren van de tweede feministische golf (Universiteit van Amsterdam 1988).

Campbell, David, 'Salgado and the Sahel. Documentary photography and the imaging of famine', in Francois Debrix en Cindy Weber (eds.), *Rituals of Mediation. International Politics and Social Meaning* (Minneapolis 2003) 69-96.

Cannon, Brian D., 'Photographs as icons. Toward a theory of iconicity of still images in photojournalism (Regent University, 2001).

Carline, Richard, *Pictures in the post. The story of the picture postcard* (Bedford 1959).

Carr, Edward H., *What is history?* (New York 1961).

Cartier-Bresson, Henri, *The decisive moment* (New York 1952).

Casey, Michael, *Che's afterlife. The legacy of an image* (New York 2009).

Chapnick, Howard, *Truth needs no ally. Inside photojournalism* (Columbia 1994).

Chase, Dennis J., 'The Aphilosophy of Journalism', *The Quill. A Magazine for Journalists* 59 (1971) 16.

Clark, D. J., 'The Production of a Contemporary Famine Image. The Image Economy, Indigenous Photographers and the Case of Mekanik Philipos', *Journal of International Development*. 16 (2004) 693-704.

Cohen, H. F., 'Troelstra, Pieter (1860-1930)' <http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn1/troelstra> (Den Haag 2012).

Confino, Alon, 'Collective Memory and Cultural History. Problems of Method', *The American Historical Review* 102 (1997) 1386-1403.

- Cornelissen, Igor, Ger Harmsen en Rudolf de Jong, *De taaie rooie rakkers. Een documentaire over het socialisme tussen de wereldoorlogen* (Utrecht 1965).
- Costera Meijer, Irene, *Het persoonlijke wordt politiek. Feministische bewustwording in Nederland 1965-1980* (Amsterdam 1996).
- Dalenberg, Jolien, *De naakte waarheid van "Hoepla". Een discoursanalyse naar de ophef rond een tv programma* (Universiteit Utrecht 2006).
- Dalhuisen, L. G. en C. W. Korevaar, *De methode van onderzoek in het geschiedenisonderwijs* (Den Haag 1971).
- Dalhuisen, L. G., J. G. Toebes en D. H. Verhagen, *Geschiedenis op school 2. Werkvormen en media* (Groningen 1983).
- Dekker, Rudolf, *Meer verleden dan toekomst. Geschiedenis van verdwijnend Nederland* (Amsterdam 2008).
- Deuze, Mark, *Journalists in the Netherlands. An analysis of the people, the issues and the (inter-) national environment* (Amsterdam 2002).
- Deuze, Mark, *Wat is journalistiek?* (Amsterdam 2004).
- Dieleman, C., *Het nieuwe theaterleren. Een veldonderzoek naar de rol van theater binnen culturele en kunstzinnige vorming op basis van vwo* (Amsterdam 2009).
- Dieteren, Fia, Els Kloek en Antoinette Visser, *Naar Eva's beeld. De geschiedenis van de vrouw in de Europese cultuur* (Amsterdam 1987).
- Dijck, José van, *Mediated memories in the digital age* (Stanford 2007).
- Dodde, N. L., *Dag, mammoet! Verleden, beden en toekomst van het Nederlandse schoolsysteem* (Leuven 1993).
- Domke, David, David Perlmutter en Meg Spratt, 'The primes of our times? An examination of the 'power' of visual images', *Journalism* 3 (2002) 131-159.
- Doorman, Maarten, *Kiekertak en Klotterboeke. Gedachten over de canon* (Amsterdam 2004).
- Doornmalen, Sil van, 'Van illustratie naar persfoto. Verschijning en opkomst van fotografie in de gedrukte media', *Fotografisch Gebeugen* 69 (2011) 8 - 10.
- Dowd, T. J. e.a., 'Organizing the musical canon', *Poetics. Journal of Empirical Research in Culture, the Media and the Arts* 30 (2002) 35-61.
- Draaisma, D., *Vergeetboek* (Groningen 2010).
- Driel, Hans van, *Beeldcultuur* (Amsterdam 2004).
- Drunen, Ton van, *Etnocentrisme en geschiedenis. (Het beeld van) Japan in geschiedenisboeken, 1920-1980* (Erasmus Universiteit Rotterdam 1987).
- Eco, Umberto, *A theory of semiotics* (Basingstoke 1977).
- Edwards, Janis L. en Carol K. Winkler, 'Representative Form and the Visual Ideograph. The Iwo Jima Image in Editorial Cartoons', *Quarterly Journal of Speech* 83 (1997) 289.
- Edy, J. A., 'Journalistic uses of collective memory', *Journal of Communication* 49 (1999) 71-85.
- Elias, Ton, *Van mammoet tot wet* ('s-Gravenhage 1963).

- Ellis, D., 'A behavioral approach to information retrieval system design', *Journal of Documentation* 45 (1989) 171 - 212.
- Erdmann, Elisabeth, 'Geschichte lernen durch Bilder? Erfahrungen mit Schülern und Studenten', in Bernd Mütter, Bernd Schönemann en Uwe Uffelmann (eds.), *Geschichtskultur. Theorie-Empirie-Pragmatik* (Weinheim 2000) 201 - 214.
- Erll, Astrid, Ansgar Nünning en Sara B. Young, *Cultural memory studies* (Berlin 2008).
- Erll, Astrid en Ann Rigney, *Mediation, remediation, and the dynamics of cultural memory* (Berlin 2009).
- Evans, Harold, *Pictures on a page. Photo-journalism, graphics and picture editing* (Londen 1997).
- Fahlenbrach, Kathrin en Reinhold Viehoff, 'Medien-Ikonen des Krieges. Die symbolische Ent-Thronung Saddmas als Versuch strategischer Ikonisierung', in Thomas Knieper en Marion Müller (eds.), *War Visions. Bildkommunikation und Krieg* (Köln 2005) 356 - 388.
- Farr, Roger en Michael A. Tulley, 'Do Adoption Committees Perpetuate Mediocre Textbooks?', *Phi Delta Kappan* 66 (1985) 467-71.
- Ferro, Marc, *Hoe de geschiedenis aan kinderen wordt verteld* (Weesp 1984).
- Finnegan, Cara A., *Picturing poverty. Print culture and FSA photographs* (Washington 2003).
- Finnegan, Cara A., 'What Is This a Picture Of? Some Thoughts on Images and Archives', *Rhetoric & Public Affairs* 9 (2006) 116-123.
- Foster, Stuart, 'Dominant Traditions in International Textbook Research and Revision', *Education Inquiry* 2 (2011) 5-20.
- Foucault, Michel, René F. G. Magritte en James Harkness, *This is not a pipe* (Berkeley 1983).
- Freedberg, David, *The power of images. Studies in the history and theory of response* (Chicago 1989).
- Frijhoff, Wilhelmus T. M., *Heiligen, idolen, iconen* (Nijmegen 1998).
- Frijhoff, W., *Herinneren als kunst van vergeten. Hoe wij al dan niet bewust onze geschiedenis selecteren* (Rotterdam 2010).
- Galtung, Johan en Mari H. Ruge, 'The Structure of Foreign News', *Journal of Peace Research* 2 (1965) 64-90.
- Gans, Herbert J., *Deciding what's news. A study of CBS evening news, NBC nightly news, Newsweek, and Time* (New York 1979).
- Garrel, Betty van en John Jansen van Galen, 'Dolle Mina, portret van een beweging', *HP Magazine*, 11 maart 1970, 27-37.
- Gavves, Efstathiou en Cees Snoek, *Landmark image retrieval using visual synonyms*, (New York 2010).
- Geschichte lernen. Geschichtsunterricht Heute*, (Seelze 2003).
- Geugten, Tom van der, 'Over tekeningen en balloons. Strips in het geschiedenisonderwijs', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en*

Staatsinrichting in Nederland (VGN) 45 (2004) 8-13.

Gieber, Walter, 'News is what newspapermen make it', in Lewis A. Dexter en David M. White (eds.), *People, society, and mass communication* (Londen 1964) 173 – 182.

Gierstberg, Frits, 'Meer woorden over beelden', in Frits Gierstberg en Warna Oosterbaan (eds.), *De plaatjesmaatschappij. Essays over beeldcultuur* (Rotterdam 2002) 82-89.

Goldberg, Vicki en Nancy Grubb, *The power of photography. How photographs changed our lives* (New York 1991).

Gombrich, E. H. en Fritz Saxl, *Aby Warburg. An intellectual biography* (Londen 1970).

Gombrich, E. H. en Richard Woodfield, *The essential Gombrich. Selected writings on art and culture* (Londen 1996).

Grever, Maria, 'Visualisering en collectieve herinneringen. 'Volendams meisje' als icoon van de nationale identiteit', *Tijdschrift Voor Geschiedenis* 117 (2004) 207-229.

Grever, Maria en Berteke Waaldijk, *Transforming the public sphere. The Dutch national exhibition of women's labor in 1898* (Durham 2004).

Grever, Maria, 'Wat doen we met de canon', in A. H. J. Wilschut (ed.), *Zinvol, leerbaar en haalbaar* (Amsterdam 2005) 21-30.

Grever, Maria, 'Nationale identiteit en historisch besef. De risico's van een canon in de postmoderne samenleving', in Maria Grever, Ed Jonker, Kees Ribbens en Siep Stuurman (eds.), *Controverses rond de canon* (Assen 2006) 29-58.

Grever, Maria en Sijbrand Stuurman, *Beyond the canon. History for the twenty-first century* (Basingstoke 2007).

Grever, Maria, 'Fear of Plurality. Historical Culture and Historiographical Canonization in Western Europe', in A. Epple en A. Schaser (eds.), *Gendering historiography. Beyond national canons* (New York 2009) 45-62.

Grever, Maria, 'Geschichtsschulwandbilder im Internet. Eind digitalisiertes Erbe Europäischer Bildungsgeschichte', *Zeitschrift Für Museum Und Bildung* (2011) 44-55.

Griffin, Michael, 'The Great War Photographs. Constructing Myths of History and Photojournalism', in Bonnie Brennen en Hanno Hardt (eds.), *Picturing the Past. Media, History and Photography* (Urbana 1999) 122 - 157.

Grijsen, C., 'In perspectief. Behoud en beheer van born-digital fotoarchieven', *Fotografisch Gebeugen* 75 (2012) 24 - 26

Grossklaus, Götz, *Medien-Bilder. Inszenierung der Sichtbarkeit* (Frankfurt am Main 2004).

Grusin, Richard A., *Premediation. Affect and mediality after 9/11* (Basingstoke 2010).

Hagen, Piet, *Politicus uit hartstocht. Biografie van Pieter Jelles Troelstra* (Amsterdam 2010).

Halbwachs, Maurice, *Les Cadres sociaux de la mémoire* (Parijs 1925).

Halbwachs, Maurice, *La mémoire collective* (Parijs 1950).

Halbwachs, Maurice, *The collective memory* (New York 1980).

Hall, Stuart, *Representation. Cultural representations and signifying practices* (Londen 1997).

Hamann, Christoph, 'Fluchtpunkt Birkenau. Stanislaw Muchas Foto vom Torhaus Auschwitz-Birkenau (1945)', in Gerhard Paul (ed.), *Visual History. Eind Studienbuch* (Göttingen 2006) 283 - 302.

Hamann, Christoph, 'Visual history und Geschichtsdidaktik. Beiträge zur Bildkompetenz in der historisch-politischen Bildung' (Technischen Universität Berlin, 2007).

Hariman, Robert en John L. Lucaites, *No caption needed. Iconic photographs, public culture, and liberal democracy* (Chicago 2007).

Haustein, Lydia, *Global icons. Globale Bildinszenierung und kulturelle Identität* (Göttingen 2008).

Havekes, Harry, 'Naoorlogse generaties in cartoons', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland (VGN)* 43 (2002) 26-30.

Haverkate, H. J., *De geschiedenis van de Nederlandse prentbriefkaart* (Amsterdam 1987).

Heijne, Bas, *Het museum dat alles goed moest maken* (Amsterdam 2011).

Hekking, Veronica, 'Een foto als voertuig van de macht. Gebruik en hergebruik van Chas Gerretsens portret van Augusto Pinochet', in Nelke Bartelings, Anton W. A. Boschloo, Bram D. Klerck en Hans Rooseboom (eds.), *Beelden in veelvoud. De vermenigvuldiging van het beeld in prentkunst en fotografie* (Leiden 2002) 409-426.

Hermans, Liesbeth, Maurice Vergeer en Alexander Pleijter, *Nederlandse journalisten in 2010* (Utrecht 2011).

Herwaarden, Clemens van, 'De tweede moord op Pim Fortuyn', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland (VGN)* 4 (2012) 48-52.

Hesmondhalgh, David, 'Bourdieu, the media and cultural production', *Media, Culture & Society* 28 (2006) 211-231.

Hirsch, Marianne, 'Surviving images. Holocaust Photographs and the Work of Postmemory', in Barbie Zelizer (ed.), *Visual Culture and the Holocaust* (Londen 2001) 215-246.

Hogervorst, Lucia, 'Van etnocentrisme naar cultuurrelativisme? Over de historische beeldvorming van het Nederlands koloniaal verleden in de geschiedenisboekjes voor het lager- en basisonderwijs in de periode 1945-2000' (Erasmus Universiteit Rotterdam 2004).

Hogervorst, Susan, *Onwrikbare herinnering. Herinneringsculturen van Ravensbrück in Europa, 1945-2010* (Hilversum 2010).

Holtrop, Aukje, '“Dames, wilt u hier uw spandoek neerzetten” Tien jaar Dolle Mina', *Vrij Nederland*, 15 maart 1980, 3-33.

Hueting, Ernest, Frits de Jong en Rob Ney, *Ik moet, het is mijn roeping. Een politieke biografie van Pieter Jelles Troelstra* (Amsterdam 1981).

Huizinga, Johan, *Herfsttij der Middeleeuwen* (Haarlem 1919).

Huizinga, Johan, *Homo ludens. Proeve eener bepaling van het spel-element der cultuur* (Haarlem 1938).

Huizinga, Johan, *Verzamelde werken - Deel II Nederland* (Haarlem 1948).

Huizinga, Johan, Jacobus C. Bloem en Christiaan T. van Valkenburg, *Keur van gedenkwaardige tafereelen uit de vaderlandsche historiën. Volgende beste bronnen bewerkt en naar tijdsorde gerangschikt* (Amsterdam 1950).

Hulst, H. van, Arie Pleysier en Age Scheffer, *Het roode vaandel volgen wij. Geschiedenis van de Sociaal Democratische Arbeiderspartij van 1880 tot 1940* ('s-Gravenhage 1969).

Hutton, Patrick H., 'The memory phenomenon as a never-ending story', *History and Theory* 47 (2008) 584-596.

Huurnink B. e.a., 'Search Behavior of Media Professionals at an Audiovisual Archive. A Transaction Log Analysis', *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 61 (2010) 1180-1197.

Huurnink, Bouke, Search in audiovisual broadcast archives (Universiteit van Amsterdam 2010).

Jansen, Martin, 'Een kijkje in de keuken', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland (VGN)* 6 (1991) 20 - 23.

Janssen, Susanne, *Het soortelijk gewicht van kunst in een open samenleving. De classificatie van cultuuruitingen in Nederland en andere Westerse landen na 1950* (Rotterdam 2005).

Jenkins, Eric, 'My iPod, My iCon. How and Why Do Images Become Icons?', *Critical Studies in Media Communication* 25 (2008) 466-489.

Jonker, Ed, 'Sotto Voce. Identiteit, burgerschap en de nationale canon', in Maria Grever, Ed Jonker, Kees Ribbens en Siep Stuurman (eds.), *Controverses rond de canon* (Assen 2006) 4-28.

Kansteiner, Wolf, 'Finding Meaning in Memory. A Methodological Critique of Collective Memory Studies', *History and Theory* 41 (2002) 179-197.

Kemenade, Kees van, 'Tekenen om te ontmaskeren'. Het gebruik van cartoons in de klas', *Kleio* 39 (1998) 21-29.

Kemman M., Kleppe, M., Beunders, H., 'Who are the users of a video search system? Classifying a heterogeneous group with a profile matrix', *International Workshop on Image Analysis for Multimedia Interactive Services* (Dublin 2012).

Kempers, Frans en Jan Wieten, *Journalisten en persconcentratie. Rapport van de Werkgroep gevolgen van persconcentratie voor journalisten* (Amsterdam 1976).

Kennedy, James C., *Nieuw Babylon in aanbouw. Nederland in de jaren zestig* (Amsterdam 1997).

Kester, Bernadette, 'Onder vuur. Het ontstaan van de Nederlandse fotojournalistiek', in Jo Bardeel (ed.), *Journalistieke cultuur in Nederland* (Amsterdam 2002) 236 - 261.

Kim, H. S. en C. Z. Smith, 'Sixty Years of Showing the World to America. Pulitzer Prize-Winning Photographs, 1942-2002', *International Communication Gazette* 67 (2005) 307-323.

Kleppe, Martijn, Tot Icoon Verheven. Een onderzoek naar de verheffing van maatschappelijke gebeurtenissen tot fotografische iconen van de recente Nederlandse geschiedenis (Erasmus Universiteit Rotterdam 2003).

Kleppe, Martijn en Henri Beunders, 'Een plaatje bij een praatje of historisch onderzoek? Fotografie verwerft geleidelijk een plek in de historische wetenschap', *Groniek* 187 (2010) 121-139.

Kleppe, Martijn, 'Foto's vertellen verhalen' <http://www.wbs.nl/opinie/all/fotosvertellen-verhalen> (Den Haag 2010).

Kleppe, Martijn, 'Photographs in Dutch History Textbooks. Quantity, Type and Educational Use', in Eva Matthes en Carsten Heinze (eds.), *Das Bild im Schulbuch* (Bad Heilbrunn 2010) 261 - 272.

Kleppe, Martijn en Freek Baars, 'De eerste Nederlandse persfoto', *Fotografisch Gebeugen* 69 (2011) 4 - 7.

Kleppe, Martijn 'Wat is het onderwerp op een foto? De kansen en problemen bij het opzetten van een eigen fotodatabase', *Tijdschrift Voor Mediageschiedenis* 2 (2011) 93-107.

Klessmann, C., 'De methodiek van vergelijkende schoolboekanalyses', in P. F. M. Fontaine (ed.), *Schoolboekenanalyse* (Groningen 1980) 30-43.

Klijnsmit., Annemarie, *De geschiedenis van de Dordtse vrouwenbeweging* (Oegstgeest 1997).

Kooij, Cees van der, 'De Canon van Nederland. Een inspirerend fundament!', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland (VGN)* 47 (2006) 57.

Kress, Gunther R. en Theo van Leeuwen, *Reading images. The grammar of visual design* (Londen 1996).

Kroes, Rob, *Photographic memories. Private pictures, public images, and American history* (Hanover 2007).

Kruij, José de, 'Vier eeuwen visuele verslaggeving. Overstromingen in de Lage Landen 1500-1953', *Tijdschrift Voor Mediageschiedenis* 13 (2010) 45-77.

Küng, Lucy, *Strategic management in the media. From theory to practice* (Londen 2008).

Küng, Lucy, *Inside the BBC and CNN. Managing media organisations* (Londen 2000).

Lagerweij, J. C., Duitsland in beeld. Beeldoverdracht en beeldvorming ten aanzien van Duitsland in de vragen en opdrachten in Nederlandse schoolboeken voor het vak geschiedenis 1945-2001 (Erasmus Universiteit Rotterdam 2004).

Lässig, Simone en Karl H. Pohl, 'History Textbooks and Historical Scholarship in Germany', *History Workshop Journal* 67 (2009) 125-139.

Lee, J. H., A. Renear en L. C. Smith, 'Known-item Search. Variations on a Concept', *69th Annual Meeting of the American Society for Information Science and Technology (ASIST)* (Austin 2006).

- Leeuwen, Karin van, Marijn Molema en Ilse Raaijmakers (eds.), *De Rode Canon. Een geschiedenis van de Nederlandse sociaal-democratie in 32 verhalen* (Den Haag 2010).
- Leeuwen, Theo van en Carey Jewitt, *Handbook of Visual Analysis* (Londen 2001).
- Lem, Anton, *Het eeuwige verbeeld in een afgehaald bed. Huizinga en de Nederlandse beschaving* (Amsterdam 1997).
- Lewin, Kurt, 'Frontiers in Group Dynamics: II. Channels of Group Life; Social Planning and Action Research', *Human Relations. Studies Towards the Integration of the Social Sciences* 1 (1947) 143-153.
- Lijphart, Arend, *Verzuiling, pacificatie en kentering in de Nederlandse politiek* (Amsterdam 1968).
- Linnekamp, H., 'Mannen waren slecht voor Dolle Mina', *Vara Gids*, 22-12-1980, 84-85.
- Loo, Vilan van de, *De vrouw beslist. De tweede feministische golf in Nederland* (Wormer 2005).
- Lucardie, Paul, *Nederland, Stroomland. Een geschiedenis van de politieke stromingen* (Leiden 1985).
- Ludes, Peter, *Multimedia und Multi-Moderne. Schlüsselbilder. Fernsehrichten und World Wide Web - Medienzivilisierung in der Europäischen Währungsunion* (Opladen 2001).
- Luijendijk, Tineke, *Een rustpunt voor het oog. Een studie naar de selectie van foto's bij acht Nederlandse dagbladen* (Amsterdam 1983).
- Luijendijk, Tineke, *Het Spaarnestad fotoarchief. Twee miljoen foto's* (Haarlem 1986).
- Luijendijk, Tineke en Louis Zweers, *Parlementaire fotografie... van Colijn tot Lubbers* ('s-Gravenhage 1987).
- Lutz, Catherine A. en Jane L. Collins, *Reading "National Geographic"* (Chicago 1993).
- Luyendijk, Joris, *Het zijn net mensen. Beelden uit het Midden-Oosten* (Amsterdam 2006).
- Mak, Geert e.a., *Verleden van Nederland* (Amsterdam 2008).
- Manovich, Lev, *The language of new media* (Cambridge 2002).
- Manzo, Kate, 'Imaging Humanitarianism. NGO Identity and the Iconography of Childhood', *Antipode* 40 (2008) 632-657.
- Marchand, Roland, *Advertising the American dream. Making way for modernity, 1920-1940* (Berkeley 1985).
- Marien, Mary W., *Photography. A cultural history* (Londen 2002).
- Marienfild, W., 'Schoolboekanalyse en het herzien van schoolboeken. De problematiek van de methoden', in P. F. M. Fontaine (ed.), *Schoolboekenanalyse* (Groningen 1980) 40-43.
- Masur, Louis P., 'Pictures have now become a necessity'. The use of images in American history textbooks', *The Journal of American History* 84 (1998) 1409-1424.
- Matthes, E. en C. Heinze, *Das Bild im Schulbuch* (Bad Heilbrunn 2010).

- McKenzie, P. J., 'A model of information practices in account of everyday-life information seeking', *Journal of Documentation* 59 (2003) 19-40.
- Mednick, Sarnoff A., *Psychologie van het leren* (Utrecht 1966).
- Meer, Tom van der, Steven van Schuppen en Sjoerd Veen, *De SDAP en de kiesrechtstrijd. De ontwikkeling van de Nederlandse sociaal-democratie 1894-1913* (Amsterdam 1981).
- Messaris, Paul, *Visual "literacy". Image, mind, and reality* (Boulder 1994).
- Meyers, Peter, 'Zur Problematik der analyse von Schulgeschichtsbüchern', *Geschichte in Wissenschaft Und Unterricht. Zeitschrift Des Verbandes Der Geschichtslehrer Deutschlands* 24 (1973) 722-739.
- Meyers, Peter, *Friedrich II. von Preußen im Geschichtsbild der SBZ/DDR. Ein Beitrag zur Geschichte der Geschichtswissenschaft und des Geschichtsunterrichts in der SBZ/DDR. Mit einer Methodik zur Analyse von Schulgeschichtsbüchern* (Braunschweig 1983).
- Mirzoeff, Nicholas, *The visual culture reader* (Londen 2002).
- Mitchell, W. O., *Iconology. Image, text, ideology* (Chicago 1986).
- Moeller, Susan D., *Compassion fatigue. How the media sell disease, famine, war, and death* (New York 1999).
- Mok, Ineke, *In de ban van het ras. Aardrijkskunde tussen wetenschap en samenleving, 1876-1992* (Amsterdam 1999).
- Mulder, B. en M. Kleppe, 'Per brommer en per telex. Het fotoarchief van Trouw en Het Parool', *Fotografisch Gebeugen* 65 (2010) 18 - 21.
- Nederlands Dagblad*, 'Canon nauwelijks gewijzigd', 4 Juli 2007, 3.
- Noordegraaf, Julia, 'Crowdsourcing Television's Past. The State of Knowledge in Digital Archives', *Tijdschrift Voor Mediageschiedenis* 2 (2011) 108-120.
- Noppen, J. K. A., *Voorbij kolchozen en sovchozen. Beeldvorming over de Sovjet-Unie in Nederlandse geschiedenismethodes, 1920-2000* (Erasmus Universiteit Rotterdam 2005).
- Nora, Pierre, 'Between Memory and History. "Les Lieux de Mémoire"', *Representations* 26 (1989) 7-26.
- Olick, Jeffrey K., 'From collective Memory to the Sociology of Mnemonic Practices and Products', in Astrid Erl en Ansgar Nünning (eds.), *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook* 2008) 151-161.
- Olick, Jeffrey K., *The politics of regret. On collective memory and historical responsibility* (New York 2007).
- Onasch, Konrad en Annemarie Schnieper, *Iconen. Fascinatie & werkelijkheid* (Tiel 1995).
- Onderwijsraad, *De stand van educatief Nederland* (Den Haag 2005).
- Onrust, Ger J., 'Afbeeldingen als basis. Zelfstandig historisch onderzoek in de eigen omgeving', *Kleio. Tijdschrift van de Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland (VGN)* 41 (2000) 6-9.
- Oostrom, Frits van, *Historisch tableau. Geschiedenis opnieuw verbeeld in schoolplaten*

en essays (Amsterdam 1998).

Oostrom, Frits van, *Entoen.nu. De canon van Nederland. Rapport van de commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon Deel A* (Den Haag 2006).

Oostrom, Frits van, *Entoen.nu. De canon van Nederland. Rapport van de commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon Deel B* (Den Haag 2006).

Oostrom, Frits van, *Entoen.nu. De canon van Nederland. Rapport van de commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon Deel C* (Amsterdam 2007).

Opzeeland, Walter van en Johan Jongma, *Aanzien 1900-1920. Twintig jaar wereldnieuws in beeld* (Amsterdam 1977).

Outshoorn, J., 'Half Werk. Vrouwenbeweging, emancipatie en politiek in Nederland, 1950 - 1990', *Leidschrift* 17 (2002) 35 - 51.

Panofsky, Erwin, *Studies in iconology. Humanistic themes in the art of the Renaissance* (New York 1972).

Panzer, Mary, *Things as they are* (Londen 2005).

Partij van de Arbeid, 'Roos in de Vuist' 8 (Amsterdam 1980).

Pas, Niek, *Imaazje! De verbeelding van Provo (1965-1967)* (Amsterdam 2003).

Paul, Gerhard, *Das Jahrhundert der Bilder. 1949 bis heute* (Göttingen 2008).

Pavio, Allan, *Images in mind. The evolution of a theory* (New York 1991).

Peeck, Joan, *Plaatjes in leerprocessen. Experimenteel-psychologisch onderzoek naar de werking van natuurgetrouwe plaatjes* (Universiteit Utrecht 1972).

Pentecost, Debra, *War photojournalism and audiences. Making meaning from tragic moments* (Simon Fraser University 2002).

Perlmutter, D. D., 'Manufacturing visions of society and history in textbooks', *Journal of Communication* 47 (1997) 68-81.

Perlmutter, David, *Photojournalism and foreign policy. Icons of outrage in international crises* (Westport 1998).

Perry, Jos e.a., *Honderd jaar sociaal-democratie in Nederland 1894-1994* (Amsterdam 1994).

Polak, Eduard, *De weg omhoog* (Amsterdam 1962).

Porat, Dan, 'A contemporary past. History textbooks as sites of national memory', *Raising Standards in History Education. International Review of History Education* 3 (2001) 36-55.

Postema, Koos, *Terug in de tijd. Vaderlandse geschiedenis in schetsen en portretten* (Amsterdam 2002).

Prangsmas, Maaïke E., *Multimodal representations in collaborative history learning* (Universiteit Utrecht 2007).

Premsky, Marc, 'Digital Natives, Digital Immigrants Part 1', *On the Horizon. The Strategic Planning Resource for Education Professionals* 5 (2001) 1-6.

Premsky, Marc, 'Digital Natives, Digital Immigrants Part 2. Do They Really Think Differently?', *On the Horizon. The Strategic Planning Resource for Education Professionals* 6 (2001) 1-6.

Reijnders, Stijn, *Plaatsen van verbeelding. Media, toerisme & fancultuur* (Alphen aan de Maas 2011).

Righart, Hans, *De eindeloze jaren zestig. Geschiedenis van een generatieconflict* (Amsterdam 1995).

Romein, Jan en Anna Romein-Verschoor, *Erflaters van onze beschaving. Nederlandse gestalten uit zes eeuwen* (Amsterdam 1946).

Rooy, Piet de, *Verleden, heden en toekomst. Advies van de Commissie historische en maatschappelijke vorming* (Enschede 2001).

Rose, Gillian, *Visual methodologies. An introduction to the interpretation of visual materials* (Londen 2001).

Rüsen, Jörn, 'Was ist Geschichtskultur? Überlegungen zu einer neuen Art, über Geschichte nachzudenken', in Jörn Rüsen en Füssmann Grütter Klaus (eds.), *Historische Faszination. Geschichtskultur heute*. (Köln 1994) 3-26.

Rüter, A. J. C., *De spoorwegstakingen van 1903. Een spiegel der arbeidersbeweging in Nederland* (Nijmegen 1978).

Sam, K. en E. Keijzer, *How asocial Non-parasitic People became Single. The emerging categorization in the photo archive of Spaarnestad* (Universiteit Utrecht 2007).

Saussure, Ferdinand D., Charles L. Bally en Roy Harris, *Course in general linguistics* (Londen 1983).

Scheffer, Hendrik J., *November 1918. Journaal van een revolutie die niet doorging* (Utrecht 1984).

Schouten, Martin, 'Pieter Jelles Troelstra en de droom van de revolutie', *Haagse Post*, 1 mei 1976, 23 - 34.

Seels, B., 'Recognition and Interpretation of Historically Significant News Photographs', *Journal Of Visual Literacy* 19 (1999) 125 - 138.

Sekula, Allan, *The Body and the archive. The use and classification of portrait photography by the police and social scientists in the late 19th and early 20th centuries* (Cambridge 1986).

Sekula, Allan, 'Reading an archive. Photography between labour and capital', in Liz Wells (ed.), *The Photography Reader* (Londen 2003) 443-452.

Shoemaker, Pamela J. en Timothy P. Vos, *Gatekeeping theory* (New York 2009).

Shoemaker, Pamela J., *Gatekeeping* (Newbury Park 1991).

Shoemaker, Pamela J. en Stephen D. Reese, *Mediating the message. Theories of influence on mass media content* (New York 2009).

Slager, Seije, 'Historici blij met beperkte rol voor canon', *Trouw*, 4 juni 2009, 4 - 5.

Slings, Hubert, *Karel en Elegast* (Amsterdam 1997).

Slings, Hubert, *Reinaert de vos* (Amsterdam 1999).

Slings, Hubert, *Toekomst voor de Middeleeuwen. Middelnederlandse literatuur in het voortgezet onderwijs* (Amsterdam 2000).

Smeulders, Arnold W. M. e.a., 'Content-Based Image Retrieval at the End of the

Early Years', *IEEE Transactions on Pattern Analysis and Machine Intelligence* 22 (2000).

Smith, Graham, 'The Subway Grate Scene in *The Seven Year Itch*: "The Staging of an Appearance-As-Disappearance', *Histoires Croisées Des Images. Objets Et Méthodes* 14 (2004) 213-244.

Soest, Marjo van, Eva Besnyö en Dolle Mina, *Meid, wat ben ik bewust geworden. Vijf jaar Dolle Mina* (Den Haag 1975).

Sontag, Susan, *On photography* (Harmondsworth 1979).

Sontag, Susan, *Regarding the pain of others* (New York 2003).

Stradling, Robert, 'Reading' visual archive material, Photographs', in Robert Stradling (ed.), *Teaching 20th century European History* (Strasbourg 2001) 109-119.

Straten, Roelof van, *Een inleiding in de iconografie. Enige theoretische en praktische kennis* (Bussum 1994).

Sturken, Marita en Lisa Cartwright, *Practices of looking. An introduction to visual culture* (Oxford 2001).

Stuurman, Siep, 'Van nationale canon naar wereldgeschiedenis', in Maria Grever, Ed Jonker, Kees Ribbens en Siep Stuurman (eds.), *Controverses rond de canon* (Assen 2006) 59-79.

Stuurman, Siep en Maria Grever, 'Introduction. Old Canons and New Histories', in Maria Grever en Siep Stuurman (eds.), *Beyond the Canon. History for the Twenty-first Century* (New York 2007) 1-16.

Surowiecki, James, *The wisdom of crowds. Why the many are smarter than the few and how collective wisdom shapes business, economies, societies, and nations* (New York 2004).

De Telegraaf 'Vijftig hoogtepunten op een tijdbalk', 17 oktober 2009, 3.

Terlouw, Sanne, 'Geen onderscheid tussen feiten en religie op school', *de Volkskrant*, 20 september 2012, 29.

Terpstra, Pieter, *Pieter Jelles Troelstra. Het leven van een strijder* (Drachten 1985).

Tollebeek, Johan, *De toga van Fruin. Denken over geschiedenis in Nederland sinds 1860* (Amsterdam 1990).

Tollebeek, Jo en Tom Verschaffel, *De vreugden van Houssaye. Apologie van de historische interesse* (Amsterdam 1992).

Tops, Eliza H. C., *Foto's met gezag. Een semiotisch perspectief op priesterbeelden 1930-1990* (Nijmegen 2001).

Troelstra, Pieter J., *Het kiesrecht en de sociaaldemokratie* (Utrecht 1894).

Troelstra, Pieter J., *De S.D.A.P (Sociaaldemokratische Arbeiderspartij in Nederland) Haar ontstaan, doel en streven geschetst* (Amsterdam 1896).

Troelstra, Pieter J., *Wat willen de sociaaldemokraten? Antwoord op vijf vragen van pater Arriëns* (Amsterdam 1896).

Troelstra, Pieter J., *Branding* (Amsterdam 1929).

Troelstra, Pieter J., *Storm* (Amsterdam 1931).

Tuchman, Gaye, *Making news. A study in the construction of reality* (New York 1978).

Unesco, *A handbook for the improvement of textbooks and teaching materials as aids to international understanding* (Paris 1949).

Velde, Henk te, *Stijlen van leiderschap. Persoon en politiek van Thorbecke tot Den Uyl* (Amsterdam 2002).

Velema, Willem en Th. J. J. van Baar, *Het aanzien van ons verleden. Kroniek van de Europese wereld 1000-2000* (Utrecht 2000).

Verlinden, J. A. A., *De mammoetwet. Nieuwe fase in de ontwikkeling van ons onderwijs* (Deventer 1968).

Vermeer, Evert, *Pieter Jelles Troelstra. Een keuze uit zijn geschriften* (Amsterdam 1960).

Vliegen, W. H., *Die onze kracht ontwaken deed. Geschiedenis der Sociaaldemocratische Arbeiderspartij in Nederland gedurende de eerste 25 jaren van haar bestaan* (Amsterdam 1924).

de Volkskrant, 'Van hunebed tot heden', 17 oktober 2009, 13.

Voorhees, E. M., *Overview of TREC 2005* (Gaithersburg 2005).

Vos, Chris, *Bewegend verleden. Inleiding in de analyse van films en televisieprogramma's* (Amsterdam 2004).

Vriezen, K., *Schrijvende feministen?* (Erasmus Universiteit Rotterdam 2010).

Waal, H. van de, *Drie eeuwen vaderlandsche geschieduitbeelding: 1500-1800. Een iconologische studie. 1-2.* ('s-Gravenhage 1952).

Wagenaar, Henk en F. C. J. A. van der Schoot, *Balans van de historische beeldvorming aan het einde van de basisschool. Uitkomsten van het peilingsonderzoek in 2000* (Arnhem 2004).

Watté, Marcel, *Ikonen bekijken en begrijpen* (Brugge 1994).

Werkman, Paul, E., *Uitgesproken geschiedenis. Oral history in geschiedenis en journalistiek* (Zwolle 2001).

Wesseling, Hendrik L., *Plaatsen van herinnering. Een historisch succesverhaal* (Amsterdam 2005).

Westgeest, H., 'Digital Appropriation as Photographic Practice and Theory', *Depth of Field* 1 (2012) <http://journal.depthoffield.eu/vol02/nr01/a03/en>.

White, David M., 'The 'Gatekeeper'. A case-study in the selection of News', in Lewis A. Dexter en David M. White (eds.), *People, society, and mass communication* (Londen 1964) 160-173.

White, Hayden V., *The content of the form. Narrative discourse and historical representation* (Baltimore 1987).

Wijffes, Huub, *Uit de ban van goede en slechte smaak. Perspectieven in televisiegeschiedenis* (Amsterdam 2010).

Wijne, Johan S., *De 'vergissing' van Troelstra* (Hilversum 1999).

Wilschut, A. H. J., Th. van Straaten en M. G. van Riessen, *Geschiedenisdidactiek. Handboek voor de vakdocent* (Bussum 2004).

Wilschut, Arie, *Zinvol, leerbaar, haalbaar. Over geschiedenisonderwijs en de rol van een canon daarin* (Amsterdam 2005).

Wilschut, Arie H. J., 'History at the mercy of politicians and ideologies. Germany, England, and the Netherlands in the 19th and 20th centuries', *Journal of Curriculum Studies Journal of Curriculum Studies* 42 (2010) 693-723.

Wineburg, Samuel S., *Historical thinking and other unnatural acts. Charting the future of teaching the past* (Philadelphia 2001).

Wineburg, Samuel S. e.a., 'Forrest Gump and the Future of Teaching the Past', *The Phi Delta Kappan* 89 (2007) 168-177.

Wisman, Bram, *Argusogen. Een documentaire over de persfotografie in Nederland* (Amsterdam 1994).

Wit, J. de, *Het verleden in de toekomst. Advies van de Commissie Geschiedenisonderwijs* (Den Haag 1998).

Wolfs, Remy, *Het Duitslandbeeld in Nederlandse leermiddelen* (Enschede 1997).

Zeyden, Albertus T. van der, *Visuele cultuur. Fotografie als historische bron en als medium voor etnologisch onderzoek* (Utrecht 2004).

Zelizer, Barbie, 'Reading the Past Against the Grain. The Shape of Memory Studies', *Critical Studies in Mass Communication* 12 (1995) 214-239.

Zelizer, Barbie, 'From the Image of Record to the Image of Memory. Holocaust Photography, Then and Now', in Bonnie Brennen en Hanno Hardt (eds.), *Picturing the Past. Media, history and photography* (Chicago 1999).

Zelizer, Barbie, 'Journalism's Memory Work', in Astrid Erll, Ansgar Nünning en Sara B. Young (eds.), *Cultural memory studies. An international and interdisciplinary handbook* (Berlin 2008) 379-387.

Zelizer, Barbie, *About to die. How news images move the public* (Oxford 2010).

Zoonen, Liesbet van, *Moeten strijdende vrouwen zo grof zijn? De vrouwenbeweging en de media* (Amsterdam 1991).

HERKOMST FOTO'S & AFBEELDINGEN

HERKOMST VAN FOTO'S EN AFBEELDINGEN

De foto's en afbeeldingen in dit boek zijn gereproduceerd met toestemming van de rechthebbenden. Hoewel alle moeite is gedaan om de rechthebbenden te traceren is dit in enkele gevallen niet gelukt. Indien iemand meent dat hij of zij de rechthebbende is en geen contact heeft gehad, dan kan diegene zich in verbinding stellen met de auteur of uitgever.

1 ICOONFOTO'S

Foto 1.1	Joe Rosenthal, Reporters/Associated Press (AP)	Pagina 23
Foto 1.2	Nick Ut, Reporters/ Associated Press (AP)	Pagina 23
Foto 1.3	Eddie Adams, Reporters/ Associated Press (AP)	Pagina 24
Foto 1.4	Jeff Widener, Reporters/ Associated Press (AP)	Pagina 24
Foto 1.5	Alberto Korda	Pagina 24
Foto 1.6	Dorothea Lange, Library of Congress, Farm Security Administration – Office of War Information Photograph Collection	Pagina 30
Foto 1.7	Robert Capa, Hollandse Hoogte/Magnum Photos	Pagina 31
Foto 1.8	John Filo	Pagina 31
Foto 1.9	Walter Bieri, Reporter/ Associated Press (AP)	Pagina 34
Foto 1.10	Richard Peter, Sächsische Landes – Staats – und Universitätsbibliothek Dresden (SLUB), Deutsche Fotothek	Pagina 39
Afbeelding 1.1	Fragment uit <i>The Simpsons</i> , seizoen elf, aflevering <i>Selma's Choice</i> , 1993	Pagina 23
Afbeelding 1.2	J. Haagen, <i>Maria met kind</i> , circa 1815- 1900, Rijksmuseum Amsterdam	Pagina 30
Afbeelding 1.3	Hans Holbein, <i>David verslaat Goliath</i> , 1538, Rijksmuseum Amsterdam	Pagina 30
Afbeelding 1.4	Maker onbekend, internet	Pagina 31
Afbeelding 1.5	Shepard Fairey	Pagina 33
Afbeelding 1.6	Andy Warhol, <i>From Marilyn</i> , 1967, Tate Londen	Pagina 33
Afbeelding 1.7	Maker onbekend, internet	Pagina 33
Afbeelding 1.8	Maker onbekend, internet	Pagina 34
Afbeelding 1.9	Martijn Kleppe, <i>www.obamicon.me</i>	Pagina 34
Afbeelding 1.10	Omslag Goldberg, Vicki en Nancy Grubb, <i>The power of photography. How photographs changed our lives</i> (New York 1991)	Pagina 37
Afbeelding 1.11	Omslag Hariman, Robert en John L. Lucaites, <i>No caption needed. Iconic photographs, public culture, and liberal democracy</i> (Chicago 2007)	Pagina 37

2 HET VERLEDEN VERBEELD IN LESMETHODEN

Afbeelding 2.1	Commissie-De Rooy	Pagina 52
----------------	-------------------	-----------

3 NEDERLANDSE ICOONFOTO'S

Foto 3.1	Cornelis Leenheer, Collectie J.F. Ankersmit, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 85
Foto 3.2	Joop van Bilsen, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Anefo	Pagina 86
Foto 3.3	Jaap Herschel, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/'t Sticht	Pagina 86
Foto 3.4	A. Hakeboom, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 87
Foto 3.5	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 88
Foto 3.6	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 89
Foto 3.7	Ruud Hoff, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 90
Foto 3.8	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 91
Foto 3.9	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 91
Foto 3.10	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 92
Afbeelding 3.1	Fotostation Pro	Pagina 78

4 TROELSTRA OREERT

Foto 4.1	Cornelis Leenheer, Collectie J.F. Ankersmit, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 96
Foto 4.2	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 101
Foto 4.3	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 102
Foto 4.4	C.J. Hofker, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 103
Foto 4.5	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 104
Foto 4.6	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 104
Foto 4.7	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 108
Foto 4.8	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 115
Foto 4.9	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 115
Foto 4.10	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 115

Foto 4.11	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 120
Afbeelding 4.1	<i>De Notenkraaker</i> , 17 september 1912, pagina 5, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 101
Afbeelding 4.2	<i>Het Leven</i> , 24 september 1912, pagina 1246, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 102
Afbeelding 4.3	<i>Het Leven</i> , 10 juni 1913, pagina 753, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Het Leven	Pagina 103
Afbeelding 4.4	<i>Het Leven</i> , 26 september 1916, pagina 1267, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 104
Afbeelding 4.5	<i>Het Volk</i> , 13 mei 1930, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 105
Afbeelding 4.6	<i>Het Jonge Volk</i> , 23 mei 1930, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 105
Afbeelding 4.7	Omslag Wijne, Johan S., <i>De 'vergissing' van Troelstra</i> (Hilversum 1999)	Pagina 109
Afbeelding 4.8	Omslag Scheffer, Hendrik J., <i>November 1918. Journaal van een revolutie die niet doorging</i> (Utrecht 1984)	Pagina 109
Afbeelding 4.9	<i>Haagse Post</i> , 1 mei 1976, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 111
Afbeelding 4.10	Omslag Vermeer, Evert, <i>Pieter Jelles Troelstra. Een keuze uit zijn geschriften</i> (Amsterdam 1960)	Pagina 111
Afbeelding 4.11	Omslag Huetting, Ernest, Frits de Jong en Rob Ney, <i>Ik moet, het is mijn roeping. Een politieke biografie van Pieter Jelles Troelstra</i> (Amsterdam 1981)	Pagina 112
Afbeelding 4.12	Omslag Hagen, Piet, <i>Politicus uit bartstocht. Biografie van Pieter Jelles Troelstra</i> (Amsterdam 2010)	Pagina 112
Afbeelding 4.13	Scène uit <i>Nynke. Een liefdesgeschiedenis</i> , 2001	Pagina 113
Afbeelding 4.14	Scène uit <i>Nynke. Een liefdesgeschiedenis</i> , 2001	Pagina 113
Afbeelding 4.15	Omslag Terpstra, Pieter, <i>Pieter Jelles Troelstra. Het leven van een strijder</i> (Drachten 1985)	Pagina 114
Afbeelding 4.16	Maker onbekend, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 114
Afbeelding 4.17	<i>Vragen aan de Geschiedenis deel 3VH</i> , 1992, pagina's 118 – 119	Pagina 118
Afbeelding 4.18	<i>Sprekend Verleden 3A</i> , 1981, pagina 75	Pagina 118
Afbeelding 4.19	<i>Merlijn. Geschiedenis voor mavo/havo/vwo, 3VH</i> , 1985, pagina's 94-94	Pagina 120
Afbeelding 4.20	<i>MeMo</i> , 1995, pagina 328	Pagina 120
Afbeelding 4.21	Wikipedia 'Vergissing van Troelstra' http://nl.wikipedia.org/wiki/Vergissing_van_Troelstra	Pagina 121
Afbeelding 4.22	<i>de Volkskrant</i> , 4 april 2009, Kennis, pagina 5	Pagina 122
Afbeelding 4.23	<i>De Rode Canon. Een geschiedenis van de Nederlandse sociaal-democratie in 32 verhalen</i> , 2010, pagina's 70 – 71	Pagina 122

5 OP HET LIJF GESCHREVEN: DOLLE MINA EN HAAR EISEN

Foto 5.1	Jaap Herschel, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/'t Sticht	Pagina 126
Foto 5.2	Klok, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 132
Foto 5.3	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 133
Foto 5.4	Pim Korver	Pagina 133
Foto 5.5	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/ANP	Pagina 139
Foto 5.6	Ladislav Bielik	Pagina 148
Foto 5.7	Fotograaf onbekend, <i>Indymedia NL</i> https://www.indymedia.nl/nl/2007/12/48934.shtml	Pagina 149
Foto 5.8	Prikkel, <i>Indymedia NL</i> https://www.indymedia.nl/en/2005/12/32908.shtml	Pagina 150
Foto 5.9	Valerie Kuypers, ANP	Pagina 151
Afbeelding 5.1	Jaap Herschel, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/'t Sticht	Pagina 128-129
Afbeelding 5.2	Voorpagina <i>Leeuwarder Courant</i> , 16 maart 1970, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 130
Afbeelding 5.3	<i>Haagsche Courant</i> , 16 maart 1970, pagina 7, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 130
Afbeelding 5.4	Voorpagina <i>de Volkskrant</i> , 16 maart 1970, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 131
Afbeelding 5.5	Voorpagina <i>Tubantia</i> , 16 maart 1970, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 131
Afbeelding 5.6	Soest, Marjo van, Eva Besnyö en Dolle Mina, <i>Meid, wat ben ik bewust geworden. Vijfjaar Dolle Mina</i> (Den Haag 1975), 70 – 71, Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 135
Afbeelding 5.7	Uitflapboekje 'Baas in eigen buik', Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 135
Afbeelding 5.8	Uitflapboekje 'Baas in eigen buik', Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 136
Afbeelding 5.9	Uitflapboekje 'Baas in eigen buik', Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 136
Afbeelding 5.10	Maker onbekend, Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 137
Afbeelding 5.11	Maker onbekend, Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 137
Afbeelding 5.12	George Noordanus, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam	Pagina 138

Afbeelding 5.13	Maker onbekend, Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 138
Afbeelding 5.14	Maker onbekend, Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis (Collectie IAV)	Pagina 138
Afbeelding 5.15	<i>Brandpunt</i> , uitgezonden op 24 januari 1970	Pagina 143
Afbeelding 5.16	<i>Libelle</i> 30, 1972, pagina 74, Koninklijke Bibliotheek	Pagina 144
Afbeelding 5.17	<i>Seven Year Itch</i> , 1955	Pagina 147
Afbeelding 5.18	Francisco Goya, <i>El Tres de Mayo de 1808 en Madrid</i> , Museo del Prado, Madrid	Pagina 148
Afbeelding 5.19	Alternatief kostuum http://www.alternatiefkostuum.nl/feest/70s_gal07.php	Pagina 149
Afbeelding 5.20	Geschiedenislessen.nl http://geschiedenislessen.nl/vmbo3/mod5/start.php?start_from=10&ucat=	Pagina 150
Afbeelding 5.21	<i>Vragen aan de geschiedenis</i> , 3VH, pagina's 94 – 95	Pagina 152
Afbeelding 5.22	MeMo. <i>Geschiedenis voor de bovenbouw</i> , pagina's 14 – 15	Pagina 152
Afbeelding 5.23	<i>Sporen 2 VBO</i> , pagina's 70 – 71	Pagina 152

6 DE WANDKAART VAN DE CANON VAN NEDERLAND

Foto 6.1	A. Hakeboom, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 166
Foto 6.2	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 168
Foto 6.3	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 168
Foto 6.4	Fotograaf onbekend, Nationaal Archief/Spaarnestad Photo	Pagina 168
Afbeelding 6.1	Stichting entoen.nu	Pagina 160
Afbeelding 6.2	Commissie-De Rooy	Pagina 164
Afbeelding 6.3	Commissie-De Rooy	Pagina 164
Afbeelding 6.4	Stichting entoen.nu	Pagina 166
Afbeelding 6.5	<i>De Journalist</i> , 3 november 2006	Pagina 167
Afbeelding 6.6	Heineken	Pagina 167
Afbeelding 6.7	Stichting entoen.nu	Pagina 169
Afbeelding 6.8	Stichting entoen.nu	Pagina 169
Afbeelding 6.9	Stichting entoen.nu	Pagina 170
Afbeelding 6.10	Stichting entoen.nu	Pagina 170
Afbeelding 6.11	Stichting entoen.nu	Pagina 173
Afbeelding 6.12	Stichting entoen.nu	Pagina 173

INDEX

A

abortus 17, 128, 133-159, 182
 Adams, Eddie 24, 31
afterlife 40, 79, 102, 114, 115, 127, 145, 182
 Aletta E-Quality 10, 138, 140, 141, 144, 145
 allegorie 27
 Altena, Marga 27, 36
 Anno 155, 165, 191
 ANP 10, 130, 138, 148
appropriations 43
 archetype 25, 30, 34, 35, 111, 123
 Assmann, Aleida 30, 42, 43, 69, 70, 178, 184, 185
 attribuut 27, 29

B

Baas in eigen buik 17-139, 149, 155-158
 Bacon, Francis 76, 77
 Baets, Antoon de 47-49
 Bal, Mieke 21
 Barthes, Roland 29, 36, 79
 Beek, Nel van 129
BeeldCanon 187
 beeldredacteur 60-68, 122, 162, 172-176
 beeldredactie 61
 Berghe, Gie van den 40, 186
 Bertillon, Alphonse 80
 Besnyö, Eva 129, 145, 146, 148
 Beunders 11, 14, 30, 32, 38, 68, 100, 107, 115, 148, 184
 Bevers, Ton 17
 Binnenkade, Alexandra 50
 Blokker, Jan 15, 49, 165
 Boxtel, Carla van 10, 52, 56-60, 66, 67, 156
Branding 102-105, 114, 116
Brandpunt 133, 134, 142
 Bryson, Norman 26, 28
 Burke, Peter 14, 27, 184-186

C

Canon 16-18, 50-51, 70, 81, 98, 100-111, 122, 149, 160-173, 182-186
 Canon van Nederland 18, 50-51, 70, 161, 171-172, 182-186
 Capa, Robert 31
 Carr, Edward 63
 Cartier-Bresson, Henri 26, 76, 77
 Cartwright, Lisa 36, 38, 40, 158
 Casey, Michael 40
category search 68, 73

Center for Historical Culture 10, 53, 57
 Chapnick, Howard 76
 collectief geheugen 13, 19, 38-48, 67-72, 179
 commissie-De Rooy 51, 82, 164, 172, 183
 commissie-De Wit 163
 Concrete DEcimale Classificatie 80
 connotatie 29, 35, 38, 43, 159
 connotatief 30, 35, 77-78
Content Influence Studies 18, 62, 162
crowdsourcing 187
cultural code 27

D

Dalhuisen, Leo 10, 15, 49-50, 56, 60, 65, 67, 101, 124, 157
 DANS 10, 78
 Dekker, Rudolf 15, 49, 63
 Denotatie 146
 denotatief 77, 79, 146
 Deutscher Fotothek 10
 Dijck, José van 42, 70, 71
 Dolle Mina 17, 41, 60, 93, 94, 126-158, 168-169, 182-184
 Domela Nieuwenhuis, Ferdinand 100, 117-120
 Domke, David 35, 37, 42

E

eikoon 21
 Erdmann, Elisabeth 50, 52
 Erll, Astrid 30, 38-43, 69, 70
 Evans, Walker 76, 80

F

Ferro, Marc 48, 70
 Finnegan, Cara 79, 80
 Fortuyn, Pim 9, 57, 164
 Foster, Stuart 53, 54
 Fotostation Pro 77, 78
frame 30, 132
 Fries Letterkundig- en Documentatiecentrum 113
 Frijhoff, Wilhelmus 21, 41, 48, 64

G

Galton, Francis 80
 Gans, Herbert 62, 63
gatekeeper 62-63, 175-177, 186
gatekeeping 18, 60-69, 162, 175, 184
Gedenkschriften 106

Geelen, Rutger van 10, 172
 Gemeenschappelijke Thesaurus Audiovisuele Archieven (GTAA) 81
 Georg-Eckert-Instituut 53
Geschiedenis in Thema en Taak 65, 120
 geschiedenisonderwijs 15, 43-60, 76, 94, 150, 161, 164, 172, 176-177, 183
 Getrouw, Esther 10, 61, 68
 Geugten, Tom van der 10, 51, 65-67, 97, 110
 Gieber, Walter 62, 76
 Gogh, Theo van 57
 Goldberg, Vicky 22, 24, 29, 34, 37, 76
 Google 178, 184
 Grever, Maria 16, 28, 40, 43, 49, 52, 56, 57, 60, 103, 161-164, 176
 Griffin, Michael 35, 37
 Guevara, Che 24, 34, 40

H

Hagen, Piet 10, 97-114
 Halbwachs, Maurice 41, 69
 Hall, Stuart 36, 110
 Hamann, Christoph 38-40, 47-48
 Hariman, Robert 23-24, 30-40, 75
 Hayden White 39
Herfsttij der Middeleeuwen 14, 15
 herinneringscultuur 42, 70
 Herschel, Jaap 127-129, 134-138, 144-150, 156
 Hicks, Wilson 76
 Hirsch, Marianne 40
History 10, 16-17, 26-28, 35-56, 69, 70, 79, 84, 163, 176-178
 Hogervorst, Susan 10, 41-49, 53, 70
 Hollandse Hoogte 10
 Hooff, Anton van 10, 68, 123, 156
 Hueting, Ernest 101, 111-114
 Huizinga, Johan 10, 14, 132

I

ICONCLASS 81
 iconen 13, 16-18, 21-29, 33-34, 48, 51, 66-67, 92, 162, 165, 170-172, 187
 mondiale iconen 24
 supericonen 24, 185
 iconografie 26, 27, 28, 29, 43, 150
 iconologie 26, 43
 icoonfoto 9, 10-48, 73-76, 93-127, 147-167, 181-187
 generieke icoonfoto 23-26, 31, 43, 98, 104, 114, 182
 unieke icoonfoto 25, 31, 32, 45, 93, 182
 index 28, 107
individual memory 42, 44, 70, 72, 179, 184
 Individueel geheugen 67, 125, 178

instance search 69, 171
 Internationaal Instituut Sociale Geschiedenis (IISG) 10, 104-106, 114
International Press Telecommunication Council (IPTC) 77
 intertekstualiteit 29
 Isings 15, 18, 49, 166, 183

J

Jacobs, Aletta 149, 168, 169
 Jetses, Cornelis 15, 18, 183
 Jong, Lou de 14

K

Kalkwiek, Klaak 10, 61, 65-66
 Kennedy, James 24, 142
 Kleio 50, 51, 54, 57, 65, 172
 Klessmann, C. 54
known-item search 68, 69, 73
 Kooij, Cees van der 172
 Korda, Alberto 24
 Kroes, Rob 10, 22, 24, 26, 29, 34, 39, 41
 Kruijf, José de 29, 40

L

Lange, Dorothea 24, 35, 37, 77-80
 Lavieren, Jos van 10, 61, 68, 156
 Lebeck, Robert 76
 Leydesdorff, Selma 133-135, 140
 Library of Congress 10
Lieux de mémoire 41
 Lijphart, Arend 58
 Loggen, Karin 65
 Lucaites, John Louis 23, 24, 30-37, 40, 75
 Ludes, Peter 38, 39
 Luijendijk, Joris 76

M

maatschappijleer 56
 Magnum Photos 10
 Magritte, René 28
 Mak, Geert 15, 113
 Mammoetwet 56, 58, 161
 Manning White, David 62, 76
 Manovich, Lev 187
 Marchand, Roland 31
 Marienveld, W. 53
 Masur, Louis 50

media memes 33
mediated memory 70
MeMo 94, 121-123, 127, 152-155, 159
memory 16-18, 30, 38-48, 69-72, 178-179, 184
 political memory 42
 social memory 42
memory studies 16, 18, 41-42, 69, 70
Mensen en Machten 123
Merlijn 120
 Messarias, Paul 35
 Metz, Karlien 150
 Meyers, Peter 53, 54
 Mok, Ineke 47
 Monroe, Marilyn 24, 34, 147
 Müller, Els 10, 61, 67
 mythe 29, 36, 143
 mythologie 26, 29

N

Nationaal Onderwijsmuseum 10, 57
national history 42-44, 69-73, 93, 178, 184
 Neda 30, 31, 34, 185
 Nienke van Hichtum 113
 Nieuwkerk, Connie van 131, 132, 145
 Noordervliet, Nelleke 15
 Nora, Pierre 41
Nynke – Een liefdesgeschiedenis 113

O

Obama, Barack 33-35
 Olick, Jeffrey 41-43
 Oostrom, Frits van 10, 16-18, 49, 81, 161-177

P

Panofsky, Erwin 27
 Paul, Gerhard 16, 23-24, 39, 75
 Peeck, Johan 50
 Perlmutter, David 23-42, 62, 67, 75, 92, 114, 148, 185
 personificatie 27-31, 77
 Peter, Richard 38
 Picarta 57
Podium van het Verleden 119
 Prangma, Maaïke 50
 Prinsjesdag 98-99, 103, 117
 provo 93, 133, 142, 152, 158, 169

R

retorica 32
 revolutie 98-100, 107-109, 112, 117, 119-125
 Riessen, Marcel van 49, 51
 Rijksmuseum 10
 Rode Dinsdag 97-125, 185
 Romein, Jan 16
 Romein-Verschoor 16
 Rooy, Piet de 51, 113, 163-165, 172, 183
 Rösen, Jörn 43

S

Saussure, Ferdinand de 28
 Saxl, Fritz 27
Schlüsselbild 38, 48
 Schrover, Wieke 10, 123, 156-158, 162, 165, 178
 SDAP 98-107, 114, 117-119
search by association 69
 Seels, Barbara 35, 37, 42
 Sekula, Allan 80-81
 semiotiek 18, 26-29, 36, 43
 serendipiteit 68
 Shoemaker, Pamela 62-69, 175, 177
 Simpson, Homer 23
 sleutelbeeld 38, 39, 40
 Slings, Hubert 10, 171, 176-178
 Sontag, Susan 37, 147, 158
 Spaarnestad 10, 80-81, 103-104, 130, 145
Sporen 65, 94, 123, 151-155
 Spratt, Meg 35
Sprekend Verleden 15, 49, 65, 94, 119
 Straaten, Dick van 49, 51
 Stradling, Robert 50
 Straten, Roelof van 26, 27
 Studiehuis 56
 Sturken, Marita 36-40, 158
 supericonen 24, 185
 symbool 27-28, 35, 38, 114, 156, 158, 159

T

target search 68
 Te Velde, Henk 100, 110, 118
 Tijdvakken 50, 162
 toe-eigening 185, 186
 Tops, Ellen 18, 28, 29, 36
 Troelstra, Pieter Jelles 17, 41, 93-125, 136, 149-151, 156, 168, 182-185

trope 32

Tweede Fase 56, 121

U

Ulrich, Hans 60, 65-66, 97, 123, 156

Ut, Nick 24

V

Vercauteren, Frans 10, 65, 123

Vereniging van docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland
(VGN) 50-51, 57, 65, 172

Verleden van Nederland 113-114

Vermeer, Evert 103, 111-114

verzuiling 55, 58, 60

visual culture studies 18, 36, 40, 110

volkstribuun 100, 106, 114-115, 185

Vos, Chris 22, 108

Vragen aan de Geschiedenis 117-118, 121-124, 155

W

Warburg, Aby 27

Warhol, Andy 34

Warner Marien, Mary 76

Watté, Marcel 22

Wijfjes, Huub 108, 187

Wilschut, Arie 10, 49-56, 65-67, 123, 156, 164, 176

Wineburg, Samuel S. 37, 38, 42

World Press Photo 9, 21

Z

Zelizer, Barbie 30, 40, 41, 69

Zeumeren, Arjan van 10, 172

Zoonen, Liesbeth 134-141

SUMMARY